

Jaunais statuss glikokortikoīdu injekcijām jeb sacensības bez adatām

Publicēts: 22.12.2021.

[Ārstiem](#)

[Sportistiem](#)

[Treneriem](#)

Kā tika ziņots, ir apstiprināts [jauns 2022. gada Aizliegto vielu un metožu saraksts](#), kas nosaka glikokortikoīdu (GC) injekciju aizliegumu sacensību laikā no 2022. gada 1. janvāra. Sākot ar 2022. gada 1. janvāri visi glikokortikoīdi, ko ievada injekcijas veidā sacensību laikā būs aizliegti.

Sportistiem un sportistu atbalsta personālam jāapdomā, kāda ietekme jaunajam injicējamo glikokortikoīdu statusam un to radītajām izmaiņām sacensību laikā, kas stājas spēkā 2022. gadā.

Pasaules Antidopinga aģentūras (WADA) Aizliegto vielu un metožu saraksta [starptautiskais standarts](#) nosaka sportā aizliegto vai atļauto medikamentu lietošanas veidus, kas balstīti uz stingriem zinātniskiem un medicīniskiem pamatojumiem. Attiecībā uz GC sacensību laikā joprojām paliek aizliegums tos lietot perorāli, ievadīt organismā intravenozi, intramuskulāri vai rektāli, kam sākot ar 2022.gada 1. janvāri pievienojas arī aizliegums ievadīt GC jebkādu injekciju veidā, piemēram, epidurāli, intraartikulāri intrabursāli, subkutāni u.c. Tāpēc būtiski ir samazināt risku, ka sportisti GC izmantotu ļaunprātīgi. Ar mērķi nodrošināt pamatotu medicīnisko lietošanu, sporta atbalsta personālam nepieciešams informēt sportistus par GC lietošanas indikācijām.

Kas ir glikokortikoīdi un kāpēc tos lieto sportā?

Pēc WADA Aizliegto vielu un metožu saraksta GC pieskaitāmi īpašām (specifiskām) vielām, kas nosaka to, ka šī viela var tikt atrasta bezrecepšu medikamentos un izmantota ārstēšanās nolūkos, tāpēc nelabvēlīgu rezultātu gadījumā soda sankcijas jāvērtē atšķirīgi nekā neīpašās (nespecifiskās) vielas, piemēram, anaboliskie līdzekļi, peptīdhormoni, meldonijs u.c.

Glikokortikoīdi ir pieejami lietošanai dažādās formās, piemēram inhalatoros, krēmos, acu vai ausu pilienos, kā arī dažādu injekciju

veidā. GC bieži izraksta, lai mazinātu iekaisumu un alerģiskas reakcijas. Krēmus var uzklāt uz ādas, lai, piemēram, ārstētu kontaktdermatītu un citas ādas saslimšanas, savukārt tablešu veidā tos var lietot alerģiju, kā arī autoimūnu traucējumu, piemēram, vilkēdes vai reimatoīdā artrīta ārstēšanai. Inhalējamie GC ir efektīvi astmas ārstēšanā, ar GC injekcijām locītavās var efektīvi ārstēt iekaisumu, kas saistīts ar sporta traumām vai artrītu.

Aizliegti ir visi GC ja tie organismā tiek ievadīti:

- perorāli
- rektāli
- sacensību laikā jebkurā injekciju ievadīšanas veidā

Atļauts lietot sacensību periodā ja GC tie tiek lietoti:

- inhalācijā
- uz ādas ziedēs vai krēmos
- degunā
- acu pilienos

Ja tomēr sportistam ir nepieciešams GC lietot sacensību laikā (sacensību laiks / periods sākas plkst. 23:59 iepriekšējā dienā pirms sacensību sākuma), tad nepieciešams pieteikties terapeitiskās lietošanas atļaujai (TLA). Savukārt, ja tos nepieciešams lietot pirms sacensībām, tad ir būtiski, lai sportists un sportista ārstējošais ārsts zinātu glikokortikoīdu injekcijas ievadīšanās laiku (laiks no pēdējās ievadītās devas līdz sacensību laika sākumam) un, balstoties uz to, pieņemtu lēmumu par TLA pieteikšanas nepieciešamību.

Atkarībā no glikokortikoīdu injekcijas laika un devas, ja viela nav izvadīta no sportista organisma pirms sacensību perioda, sportistiem pastāv nelabvēlīgu analīžu rezultāta risks. Tāpēc sportistiem un viņu atbalsta personālam ir svarīgi apzināties, cik ilgā laikā kāda viela, šajā gadījumā – injekcijas veidā ievadīts GC – tiks izvadīts no organisma, tādējādi samazinot risku, ka tā viela tiks atklāta savāktajā dopinga kontroles paraugā. Sportistiem un sportistu atbalsta personālam jāņem vērā, ka GC ir dažādi izvadīšanās periodi atkarībā no ievadītā GC un tā devas. Lietošanas veids un izvadīšanās laiks dažādiem GC veidiem atspoguļoti tabulā zemāk.

Lietošanas veids	Glikokortikoīds (GC)	Izvadīšanās periods (angl. <i>Washout period</i>)
Orāli	Visi glikokortikoīdi	3 dienas
	Izņemot: triamkinolona acetonīds	30 dienas
Intramuskulāra	Betamezons, deksametazons, metilprednizolons	5 dienas
	Prednizolons, prednizons	10 dienas
	Triamkinolona acetonīdu	60 dienas
Lokālas injekcijas (ieskaitot periartikulāras, intraartikulāras, peritendīnas)	Visi glikokortikoīdi	3 dienas

un intratendīnas)	Izņemot: triamkinolona acetonīds, prednizolons, prednizons	10 dienas
-------------------	--	-----------

Vienlaikus sportistam ir tiesības pieteikties TLA ar atpakaļejošu datumu, pie nosacījuma, ja medikaments tiek lietots ārpus sacensību periodā, tādēļ sportistiem un viņu medicīnas personālam ir jā sagatavo medicīniskā dokumentācija / pierādījumi, kas pamato GC injekciju lietošanas nepieciešamību.

Pasaules Antidopinga kodeksa stingras atbildības princips nosaka, ka sportisti ir pilnībā atbildīgi par to, kādas vielas viņi lieto un, kas nonāk viņu paraugā. Pirms medikamentu lietošanas jebkādā veidā (tabletes, injekcijas, šķīduma veidā, inhalējot, u.c.) sportistam jāpārlicinās, vai viela un metode nav aizliegta sportā. Tāpēc svarīgi runāt ar speciālistiem par iespējamo alternatīvu vai laicīgi pieteikties TLA.

Lai iegūtu vairāk informācijas, mēs aicinām sazināties ar antidopinga organizāciju vai starptautisko federāciju, lai būtu pārliecināts, ka sportists visos procesos piedalīsies godīgi un bez riskiem savai veselībai.

[Papildus informācija WADA mājaslapā angļu valodā.](#)

Informatīvs materiāls par glikokortikoīdu izmaiņām (glikokortikoīdu injekcijas).

<https://www.antidopings.gov.lv/lv/jaunums/jaunais-statuss-gc-injekcijam>